

DISPUTATIO II.

DE QUIDDITATE, SIVE NATURA INCARNATIONIS.

Ab existentia ex ordinatæ methodi legibus ad investigandam quidditatem ipsam, sive essentiam progredimur. Hanc breviter æque, ac nitide ad mentem S. Scripturæ, ac Conciliorum expressam exhibet Athanasianum symbolum, a tota Ecclesia adoptatum: *Est ergo fides recta, ut credamus et confiteamur, quia Dominus noster Jesus Christus, Dei Filius, Deus et homo est... Qui; licet Deus sit et homo, non duo tamen, sed unus est Christus. Unus autem non conversione divinitatis in carnem; sed assumptione humanitatis in Deum. Unus omnino non confusione substantiæ; sed unitate personæ.* Unde Incarnationis quidditas in duobus versatur articulis, natura duplici, et una in Christo persona; ac tota mysterii summa in unione hypostatica, sive personali, naturæ utriusque, divinæ et humanæ in una Verbi persona, quiescit. Hinc, juxta ordinem enatarum hæreseon, agemus Sect. 1^a. De unitate personæ. 2^a. De duplici in Christo natura. 3^a. De gemina Christi voluntate.

SECTIO I.

DE UNITATE PERSONÆ IN CHRISTO.

Dogma catholicum de unitate personæ in Christo scopulus Nestorii fuit; ad quem impedit, duas in Christo personas asserens. Quare articulo 1°. Nestorianismi epitomen historicam dabimus, quo dicendis major lux affulgeat. 2°. Dogma catholicum elucidabimus; et in sequentibus, quæ porro ad Nestorianismi historiam et crisin pertinent, disputabimus.

ARTICULUS I.

EPITOME HISTORICA NESTORIANISMI.

§. I.

Nestorii, ejusque hæresis initia.

157. Nestorius impii architectus erroris, Germanicia, Syriae oppidulo oriundus, monasticam vitam in Laura S. Eupreprii professus fuit prope Antiochiam, una cum Joanne Antiochenorum postea Episcopo, et Theodoro Cyrensis pariter Ecclesiae deinde Antistite. Praeceptorem ibi habuit Theodorum Mopsuestenum, a quo de Incarnatione Verbi male sentire didicit. Ab hoc instituto ad clerum translatus, et presbyter factus Antiochena Ecclesiae, quod sermone promptus, ac disertus esset, docendi populi munus suscepit. Quo in munere ita se gessit, ut partim popularem plausum orationibus suis, quas eo dirigebat; partim externa severitate morum sibi venerationem conciliaret. Unde post mortem Sisinnii anno 427. Antiochia accitus Nestorius, ad ipsam Constantinopolitanam sedem evectus est. Ut primum vero Pontificatum suscepit, vehemens suum in hæreticos odium declaravit, in prima statim coram Theodosio Imperatore oratione, qua sic eum allocutus fuit: *Da mihi, Imperator, puram ab hæreticis terram; et ego caelum tibi vicissim dabo: evertite mecum hæreticos, et ego tecum Persas evertam.* At dum in hæreticorum perniciem incumbit Nestorius; hæreticus et ipse, imo architectus et princeps novæ est hæresis factus, quam olim a Theodoro præceptore haustam, non multo post spatio proferre et tueri cepit.

§. II.

Nestorii impura dogmata.

158. Fons et caput totius impuri dogmatis Nestorii fuit, quod unionem duarum naturarum in Virginis utero sic factam assereret, ut ante formatus fuerit homo integer et perfectus, subsistens subsistentia propria, et propriam habens personam, quam sibi deinde Verbum conjunxerit, non unionem hypostatica, physica, substantiali, sed morali vel accidentali; 1º. *inhabitationis*, quatenus Verbum habitavit in eo, velut in templo, specialiori tamen modo, quam in justis cæteris; 2º. *unitatis*, seu conformitatis affectus, nimirum quatenus voluntas hominis semper conformis erat voluntati divinæ; 3º. *operationis*, quatenus homo ille fuit instrumentum Verbi; 4º. *dignitatis*, quod homo ille esset *divinitatis possessor*. Hinc fluebant errores alii.

1º. Duas in Christo personas esse, duos filios, Christos duos; licet hoc palam profiteri nollet; clam tamen, per ancipites sententias, et velut cuniculos adstruebat, teste S. CYRILL. epist. 8. ad cler. Constantinop. (opp. t. 5:

part. 2ª. sect. 2ª. p. 33. D.), S. VINCENT. LIRIN. Commonit. n. 12., FACUNDO HERMIANENSI L. 1. c. 4. VIGIL. TAPSENS. contr. Eutych. L. 2. n. 5.

2º. Verbum non esse vere incarnatum; et Christum secundum carnem dici Deum, ut olim Moyses, etsi major sit hominis Christi, quam Moysis dignitas. Ita Nestorius ipse apud CYRILL. ALEX. LL. adv. Nestor. (opp. t. 6. p. 22. E. et 40. D.)

3º. Colligebat Nestorius, non oportere naturæ unius propria tribuere alteri. Hinc non recte dici: Verbum, sive Deum esse passum; et, qui hoc dicebat, Cyrillum errare, atque Apollinaristarum erroris reum esse.

4º. Sanctissimam Virginem Θεοτόκον h. e. *Deiparam* negabat appellandam esse; sed Χριστοτόκον *Christiparam*; Ἀνθρωποτόκον *Hominiparam* vocabat, Χριστοτόκον sumendo, non in sensu orthodoxo, quem alias illa vox habere potest; sed prout opponitur alteri Θεοτόκον indicando, non Deum a B. Virgine, sed hominem genitum fuisse; ut, plerorumque suffragio tota Nestoriana pravitas in voce Χριστοτόκον *Christipara*, velut in compendium redacta contineatur.

§. III.

Gesta inter S. Cyrillum Alexandrinum, et Nestorium.

159. Hæresi illa primum Constantinopoli disseminata, dici non potest, quantum offensi propterea fideles, qui a Concilii Nicæni temporibus solerter instructi, usque eo B. Virginem ceu Dei matrem coluerant. Quare Nestorio se scriptis continuo opposuere S. PROCLUS CYZICENUS, JOANNES CASSIANUS, MARIUS MERCATOR, inter quos tamen S. CYRILLUS ALEXANDRIN. eminuit, qui, data primum ad Monachos Ægypti epistola, reticito auctoris nomine, eos contra pestilentem Nestorii hæresin præmunivit; tum aliam scripsit ad Theodosium imperatorem, sive librum de *recta fide*; item, ad imperatrices alteram, quibus recentem hæresin confutavit. Quin exulceratum propterea Nestorium, datis quoque ad eundem litteris, placare studuit. Sed cum operam perderet, et Nestorius jam Romam ad COELESTINUM I. scripsisset; ad eum quoque S. CYRILLUS scripsit, Pontificemque de Nestorii dogmate instruxit.

Igitur COELESTINUS Romæ anno 430. coacta Synodo, excommunicationis sententiam tulit in Nestorium, nisi intra decimum a denuntiatione diem, ejurata hæresi, *aperta et scripta confessione* profiteretur fidem; simulque S. Cyrillo vices suas committens, præcepit, ut, nisi pareret Nestorius, hunc a Romanæ Sedis, et omnium Episcoporum communione rejectum renunciaret; ipse autem Ecclesiae Constantinopolitanæ provideret. Ea de re certiores simul S. Pontifex reddidit Nestorium ipsum: Constantinopolitanum clerum, populumque: Joannem Antiochenum: Juvenalem Hierosolymitanum, aliosque Præsules.

S. Cyrillus Romani Pontificis, et Occidentalis Ecclesiae auctoritate fretus, ad Joannem Antiochenum, aliosque de Nestorio scripsit. Joannes quoque Nestorium ad respiscendum hortatus est. Sed cum obfirmatus in hæresi expugnari non posset; S. CYRILLUS congregata universa Ægyptiacæ dioecesis suæ

Synodo, tertiam ex illa scripsit epistolam, eamque synodicam ad Nestorium, cum duodecim capitulis quæ totidem anathematismis ipsius feriebant hæresin; simul denuntians, latam a COELESTINO contra ipsum sententiam ratam fore; nisi, damnato errore, illis capitulis subscriberet.

Nestorius inde in furorem actus, duodecim et ipse capitula, sive anathematismos, illis S. CYRILLI opposuit, quibus contra Catholicum dogma suam affirmavit hæresin. Nec verbis posthac furere contentus, factis persequi orthodoxos cepit. Constantinopolitanos, qui ferme omnes ab ejus communiōe recesserant, dire exagitavit, præfectorum abusus potentia: item monachos, quos ubique habebat adversarios: Imperatorem quoque calumniis contra S. Cyrillum commotiorem reddidit. Quæ res, cum turbæ auferentur, convocando Ephesum generali Concilio causam dedit, Theodosio, consentiente COELESTINO, hac de re per Petronium monito, ut constat ex litteris Cælestini datis ad Synodum.

§. IV.

Synodus Ephesina, Generalis III., et Nestorii condemnatio.

160. Cœpta fuit Ephesina Synodus anno 431., Episcoporum supra 200. numero celebris. Præfuit initio solus S. CYRILLUS, tum jure suæ Sedis, utpote a Romana secundæ, absentibus adhuc Legatis Pontificiis; tum ut Legatus Sedis Apostolicæ ad exequendam sententiam in Nestorium latam, dum Legati advenirent Pontificis, ARCADIVS et PROJECTVS episcopi, ac PHILIPPVS presbyter. Tota vero Synodus actionibus septem terminata. Ac licet de industria moras necceret JOANNES ANTIOCHENVS, Nestorii amicus, ob veterem consuetudinem jam in Laura contractam; per legatos tamen, ut fieret Synodi initium, annuerat. Igitur

Actio I. die 22. Junii habita, in qua tertio citatus Nestorius ægre tandem respondit, se, cum omnes advenissent Episcopi, etiam affuturum; designabat vero Orientales, qui adhuc in itinere, vel apud Joannem Antiochiæ morabantur. Detrectante itaque judicium Nestorio, tandem ex præscripto et auctoritate Canonum ac Cœlestini, ut professi sunt Patres, damnatus est Nestorius, omnique episcopali dignitate, et sacerdotali gradu exutus, incredibili totius urbis lætitia.

At *Candidianus* Comes, Nestorio addictus, antequam synodalia acta conficerentur mittenda Imperatori, hunc calumniis in Synodum prævenit: item Nestorius, de vi et injuria a Memnone Ephesino sibi illata conquerens, quod is, cæterique adventum Joannis et Orientalium expectare noluissent.

Interea aliquot post Act. I. diebus, adest JOANNES ANTIOCHENVS cum 22. Episcopis, qui vix e curru descendens, adhuc pulverulentus, privatum conventum habuit; et exceptis Candidiani querelis de Cyrilli et Memnonis gestis, utrique Episcopatum abrogat; CYRILLVS vero nominatim ab eo notatus est ob duodecim capitula, vel anathematismos, in quibus Apollinaris, Eunomii, Arii nefaria dogmata vulgasset.

Sed cum et Legati Pontificii interea advenissent, et Act. II. lectis iis, quæ contra Nestorium Act. I. acta fuerant, etiam ipsi in Act. III. subscribunt.

Act. IV. S. CYRILLVS et MEMNON libellos obtulerunt Synodo contra Joannem Antiochenum, rogantes, ut citaretur ad Synodum, ad reddendam sui facti rationem. Missi proinde ad Joannem Episcopi, a militibus quibus, vallatus erat, ex ejus imperio rejecti.

Act. V. Missis tertio ad Joannem Episcopis tribus, sed eo adhuc detrectante judicium, S. Synodus Joannem et Episcopos cum eo triginta tres schismatica Synodo collectos ferit excommunicationis sententia, omnique dignitate ac sacerdotali gradu privatos mulctat, irritaque decernit singula, quæ contra CYRILLVM ac MEMNONEM gesserant.

Nestorii contra patroni, maxime *Candidianus* et *Irenæus* Comites, nihil non tentabant ad opprimendam Synodum, ejusque obliteranda Acta. Imperatorem etiam eo calumniis contra S. Synodum commovent, ut ad Synodum scribens per Palladium Magistrinum omnia irrita decerneret. At S. Synodo se strenue defendente, Imperator veriora edoctus interea, subscribit latæ in Nestorium sententiæ, Maximianum presbyterum in Constantinopolitanam sedem loco Nestorii substituit, non parum operæ ad felicem exitum conferente S. PULCHERIA virgine Augusta.

Nestorius vero ad Lauram rediit, cumque nec ibi a disseminando suo impio dogmate desisteret, Theodosius illum in oasim relegavit, ubi ærumnis confectus, exesa a vermibus lingua, qua sacrilegas in Dei Matrem voces egerat, vivere desiit.

§. V.

S. Cyrilli Alexandrini et Joannis Antiocheni reconciliatio.

161. Oppressa Nestoriana hæresi, Theodosius in id deinde incubuit, ut S. CYRILLVM ac JOANNEM ANTIOCHENVM ad concordiam reduceret. Quod anno 432. Sixto summo Pontifice, S. Cœlestini successore, perfectum est sub his conditionibus. 1°. Ut JOANNES ANTIOCHENVS anathema diceret Nestorio. 2°. Ejus depositioni subscriberet. 3°. Ratam haberet Maximiani ordinationem, suffecti in locum Nestorii; ac demum confessioni fidei a CYRILLO missæ subscriberet. Quibus singulis a Joanne præstitis, pax inter utrumque Præsulem redintegrata fuit, et simul universæ restituta Ecclesiæ.

ARTICULVS II.

UTRUM UNIO UTRIVSQUE IN CHRISTO NATURE VERE SIT HYPOSTATICA SIVE PERSONALIS?

Paulo aliis subinde terminis quæstio eadem proponi solet: an unio Verbi cum humanitate facta sit in persona, scilicet Verbi? Item: an utraque natura divina et humana in Christo unitæ sint in unitatem personæ, scilicet ut in una persona Verbi subsistant? Sed ad idem recidunt; idemque sonant, ac: utrum una sit in Christo persona?

Cum vero Incarnatio definiatur per ordinem ad naturam, personam, unionem hypostaticam, horum, aliorumque terminorum intelligentia cum primis necessaria est, tum ad ipsum hoc mysterium rite intelligendum,